

OPENGRONDSECTOREN BETER, GLAS- EN CHAMPIGNONTEELT SLECHTER RESULTAAT*Anita van der Knijff**Hogere groenteprijzen*

Het areaal opengrondsgroente daalde in 2001 met ruim 400 ha tot 41.600 ha. Door lagere producties lagen de prijzen van zomergroenten gemiddeld boven het niveau van 2000. De prijzen van wintergroenten vertonen een wisselend beeld; die van prei zijn lager en die van sluitkool hoger. De loonkosten stegen door hogere uurlonen en een grote arbeidsbehoefte vanwege moeilijke oogst- en zaaiomstandigheden. De rentekosten daalden daarentegen. Per saldo is de rentabiliteit voor 2001 geraamd op 85 tot 89% (tabel 5). Het gezinsinkomen uit bedrijf en de besparingen verbeteren tot een niveau dat boven het gemiddelde ligt van de jaren negentig.

Fruitteeltbedrijven houden stijgende lijn vast

In 2001 was de perenproductie in vrijwel alle Europese landen uitzonderlijk laag. Mede hierdoor, maar ook door de goede kwaliteit van de peren komt de middenprijs beduidend hoger uit dan voorgaand jaar; ongeveer 90 eurocent tegen 54 eurocent in 2000. Ook de productie van appels in Nederland was minder dan vorig oogstjaar, vooral veroorzaakt door het gekrompen areaal. De gemiddelde appelprijs over alle rassen heen komt uit op ongeveer 40 cent. Door de hogere prijzen zijn de gemiddelde opbrengsten per bedrijf zo'n 5% hoger dan het voorgaande jaar. Hiertegenover staat dat de kosten ook zijn toegenomen. Met name de loonkosten zijn behoorlijk gestegen. De gemiddelde rentabiliteit zal in 2001 uitkomen op een niveau tussen de 88 en 92%. Het gezinsinkomen uit bedrijf ligt op een niveau tussen de 33.000 en 43.000 euro per ondernemer. De besparingen stijgen ten opzichte van vorig jaar tot een bedrag tussen de 7.000 en 17.000 euro (tabel 1).

	Vollegroonds- groentebedrijven	Fruitteelt- bedrijven	Bloembollen- bedrijven	Boom- kwekerijen
Opbrengsten-kostenverhouding				
1991-1995	82	75	103	90
1996-2000	86	78	98	93
1999	86	78	99	93
2000	84	89	98	92
2001 (r)	85-89	88-92	98-102	90-94
Gezinsinkomen uit bedrijf (x 1.000 euro per ondernemer)				
1991-1995	21,7	14,1	62,6	42,5
1996-2000	32,0	16,0	56,5	45,0
1999	36,7	11,3	57,8	45,0
2000	28,5	33,0	62,5	42,0
2001 (r)	32,0-42,0	33,0-43,0	55,0-65,0	42,0-50,0
Besparingen (x 1.000 euro per bedrijf)				
1991-1995	0,7	-5,5	66,6	13,0
1996-2000	5,5	-3,0	36,5	17,0
1999	1,3	-6,1	38,1	17,0
2000	-1,0	9,0	46,0	13,0
2001 (r)	3,0-13,0	7,0-17,0	40,0-50,0	14,0-23,0

Bron: Bedrijven-Informatienet.

Opnieuw goede resultaten voor bloembollenbedrijven

Het groeiseizoen 2000/2001 van de voorjaarsbloeiers als tulp, narcis en hyacint is goed geëindigd, ondanks de matige weersomstandigheden in het najaar 2000 en voorjaar 2001. De prijsvorming van de voorjaarsbloeiers was goed, mede dankzij de bescheiden groei van het areaal en de hoge prijzen in de

broeierij. De oogst van de zomerbloeiers lelie en gladiool was alleszins redelijk. Door de krimp van het areaal en de normale oogst is een eind gekomen aan de prijsval en lijkt er zelfs sprake van een lichte prijsstijging. De zomerbloeiër dahlia kende een prima oogst met veel grove maten van een goede kwaliteit. De prijzen zijn hierdoor echter beduidend lager dan vorig jaar.

De totale kosten zijn in 2001 nauwelijks veranderd ten opzichte van 2000. De algemene kostenstijging van productiemiddelen werd deels gecompenseerd door verdergaande schaalvergroting en mechanisatie. Bovendien werden de fors stijgende loon- en milieukosten ruimschoots tenietgedaan door een nog grotere daling van de rentekosten. Per saldo is de rentabiliteit van de bloembollenbedrijven geraamd op 98-102%. Het gezinsinkomen uit bedrijf is geraamd op 55.000 tot 65.000 euro per ondernemer. De besparingen liggen op een niveau van 40.000 tot 50.000 euro per bedrijf (tabel 1).

Resultaten boomteelt vrij constant

In de boomkwekerij zijn de verschillen tussen de productgroepen groot. De vruchtboomtelers zijn voor het eerst sinds lange tijd voorzichtig optimistisch voor de middellange termijn door het aantrekken van de fruitprijzen. Laan- en parkboomtelers zijn minder optimistisch, met name de telers van grote bomen hebben achterstand opgelopen in de afzet. In de teelt van bos- en haagplantsoen is nog weinig verbetering te zien. Gespecialiseerde bedrijven kampen naast een slechte vraag met concurrentie van land- en tuinbouwbedrijven die de teelt gebruiken voor een aanvullend inkomen en van buitenlandse bedrijven. Rozentelers ervaren het afgelopen seizoen als een dieptepunt. Het areaal rozen neemt al enkele jaren af als gevolg van de buitenlandse concurrentie en een achterblijvende vraag. De sierteelt doet over het algemeen goede zaken. Met name de markt voor visueel aantrekkelijke planten geteeld in pot- en container trekt aan. Aangezien de afzet in de herfstperiode matig is verlopen is de vraag naar boomkwekerijproducten in het voorjaar bepalend voor het bedrijfsresultaat. Uitgaande van een gunstige afzetontwikkeling in het voorjaar en een kostenstijging van 3% is de rentabiliteit geraamd op 90 tot 94% (tabel 2). Het gezinsinkomen uit bedrijf per ondernemer en de besparingen per bedrijf zijn respectievelijk geraamd op 42.000 tot 50.000 euro en 14.000 tot 23.000 euro.

	Glasgroente- bedrijven	Snijbloemen- bedrijven	Potplanten- bedrijven	Champignon- bedrijven
Opbrengsten-kostenverhouding				
1991-1995	90	93	97	92
1996-2000	103	98	99	93
1999	99	96	97	92
2000	103	99	97	95
2001 (r)	88	96	97	93
Gezinsinkomen uit bedrijf (x 1.000 euro per ondernemer)				
1991-1995	22,8	28,4	40,9	33,5
1996-2000	64,0	47,0	52,5	37,0
1999	53,6	40,7	42,0	32,2
2000	80,5	57,5	46,0	46,5
2001 (r)	15,0	44,0	44,5	40,0
Besparingen (x 1.000 euro per bedrijf)				
1991-1995	-7,9	0,5	11,9	5,3
1996-2000	32,5	16,0	23,5	8,0
1999	9,5	4,4	6,6	-7,9
2000	41,5	24,5	11,5	9,0
2001 (r)	-42,0	0,0	7,0	1,0

Bron: Bedrijven-Informatienet.

Slechte resultaten voor glasgroentebedrijven

De resultaten in de Nederlandse glastuinbouw bleven in 2001 achter bij het topjaar 2000. Voor de glasgroentebedrijven was 2001 zelfs een bijzonder slecht jaar. Door het grotere aanbod uit Nederland en de Zuid-Europese landen kelderden de opbrengstenprijzen voor glasgroente in 2001 spectaculair. De prijzen voor de glasgroente daalden gemiddeld met 15%. De snijbloemenprijzen lagen daarentegen op ongeveer hetzelfde niveau als in 2000 en de prijzen van potplanten stegen gemiddeld met 2%. De kosten stegen in 2001 met 4 tot 5%, vooral door een sterke stijging van de energieprijzen. De rentabiliteit voor glasgroentebedrijven bleef steken op 88%. De rentabiliteit van snijbloemen- en potplantenbedrijven is geraamd op respectievelijk 96% en 97% (tabel 2). Deze resultaten komen overeen met de resultaten die in december 2001 zijn gepresenteerd.

Matig jaar voor champignontelers

In 2001 steeg de omzet per m² met gemiddeld 2%; enerzijds door een hogere productie per m² en anderzijds door hogere gemiddelde opbrengstprijzen doordat een groter aandeel van de geoogste champignons behoorde tot de beter betaalde kwaliteitsklassen. De kosten stegen met bijna 4% ten opzichte van 2000. Met name de kosten van arbeid, energie, grondstoffen en de afzet van champost namen toe. De rentabiliteit van de champignonteelt in 2001 is geraamd op 93%. Het gezinsinkomen uit bedrijf per ondernemer bedroeg gemiddeld ruim 40.000 euro. Het gemiddelde besparingsniveau per bedrijf kwam hiermee nog net positief uit (tabel 6).

Meer informatie:

PR 1.02: *Landbouw-Economisch Bericht 2002.*